

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ соціально-психологічної освіти та управління

КАФЕДРА аналітичної економіки та менеджменту

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Освітній ступінь бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

(шифр і назва)

Освітня програма «Фінансово-економічна безпека та ризик-
менеджмент» від 25.06.2019 № 491

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Форма навчання заочна

(денна/заочна)

у 2020/2021 навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри аналітичної економіки та
менеджменту
протокол від 01.09.2020 року № 1

Керівник кафедри

д.е.н., професор

Сергій ІВАНОВ

(підпис)

Дніпро – 2020

Економіка і фінанси підприємства // Плани семінарських (практичних) занять для заочної форми навчання. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 20 с.

РОЗРОБНИК:

Разумова Г.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту

ТЕМА 4. ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ**План**

- 4.1. Формування прибутку підприємства.
- 4.2. Розподіл і використання прибутку.
- 4.3. Аналіз прибутку підприємства.
- 4.4. Управління операційним прибутком підприємства

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: прибуток, чистий прибуток, збиток, прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, розподілений та нерозподілений прибуток, планування прибутку, рентабельність, точка беззбитковості, змінні та постійні витрати.

Контрольні запитання

1. У чому полягає сутність прибутку та які функції він виконує?
2. Назвіть складові прибутку підприємства та опишіть їх.
3. Охарактеризуйте механізм формування прибутку підприємства.
4. Розкрийте порядок формування прибутку підприємства від операційної діяльності.
5. Роз'ясніть порядок формування прибутку підприємства від фінансових операцій.
6. Які витрати відносять на собівартість реалізованої продукції?
7. Розкрийте основні етапи розподілу прибутку підприємства.
8. Розкрийте особливості методу прямого розрахунку прибутку від реалізації продукції. Назвіть переваги та недоліки цього методу.
9. Опишіть сутність показника рентабельності (прибутковості).
10. Назвіть види рентабельності підприємства та охарактеризуйте порядок їх розрахунку.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - особливості розподілу прибутку на підприємствах різних форм власності та організації підприємств;
 - порядок нарахування дивідендів на прості та привілейовані акції;
 - механізм підвищення прибутковості підприємств.

Індивідуальне завдання до Теми 4:

1. Шляхи вдосконалення механізму управління прибутком на підприємстві.
2. Управління операційним прибутком підприємства.
3. Планування прибутку підприємства в умовах ринкового реформування економіки.

Приклади тестових завдань до Теми 4:

1. Прибуток підприємства - це:
 - а) грошове надходження;
 - б) грошовий потік;

в) перевищення доходів від діяльності над сумою видатків;
 г) сума фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його виробничо-господарську діяльність.

2. Частина виручки, яка залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу і комерційну діяльність - це:

- а) лізингові платежі;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) податок;
- г) прибуток.

3. Основна діяльність підприємства, пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції (послуг, робіт), забезпечує основну частку доходу і є головною метою створення підприємства - це

- а) фінансова діяльність;
- б) операційна діяльність;
- в) інвестиційна діяльність;
- г) управлінська діяльність.

4. Сукупність операцій, які призводять до зміни величини і складу власного і позикового капіталу - це:

- а) фінансова діяльність;
- б) операційна діяльність;
- в) інвестиційна діяльність;
- г) управлінська діяльність.

5. Сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів - це:

- а) фінансова діяльність;
- б) операційна діяльність;
- в) інвестиційна діяльність;
- г) управлінська діяльність.

Типові задачі

Завдання 1. При яких роздрібних цінах торгове підприємство отримає 200 грошових одиниць прибутку від реалізації, якщо реалізує партію з 10 одиниць? Постійні витрати – 600 грошових одиниць, змінні витрати – 50 грошових одиниць на одиницю товару. Ціна закупівлі товару становить 410 грошових одиниць, ПДВ – 20 %, Яку кількість товару необхідно продати, щоб покрити всі поточні витрати?

Завдання 2. Визначити показники рентабельності за даними таблиці. Середньорічна вартість основних фондів 145 тис. грн, оборотних коштів 20,5 тис. грн.

	Вихідні дані для розрахунків			
Продукція	Обсяг реалізації, кг	Повна собівартість виробу, грн	Відпускна ціна, грн	Вага виробу, кг
А	7000	7,5	10	0,9
Б	6200	5,7	7	1,0
В	3500	4,2	6	0,5

Г	10000	3,8	5	0,2
---	-------	-----	---	-----

Завдання 3. У першому кварталі року підприємство реалізувало 7000 виробів за ціною 110 грн. за один виріб, що покрило витрати підприємства, але не дало прибутку. Загальні постійні витрати складають 95 000 грн, змінні – 77 грн. В другому кварталі було виготовлено та реалізовано 7800 виробів. У третьому кварталі планується збільшити прибуток на 15 % у порівнянні з другим. Визначте, який обсяг продукції необхідно реалізувати, щоб збільшити прибуток на 15 %.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння процесу формування, розподілу та використання прибутку підприємства;
- розуміння механізму управління операційним прибутком підприємства.

ТЕМА 5. ОБІГОВІ КОШТИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

План

- 5.1. Оборотні кошти: сутність та класифікація.
- 5.2. Визначення потреби підприємства в оборотних коштах.
- 5.3. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: активи, оборотні активи, нормування, норма та норматив оборотних коштів, оборотність, ліквідність, платоспроможність, релевантні та нерелевантні витрати, прямі та непрямі витрати, диференціальні та змінні витрати, маржинальні витрати, середні витрати.

Контрольні запитання

1. Поясніть суть і призначення оборотних коштів підприємства.
2. Охарактеризуйте склад оборотних активів підприємства.
3. Яка різниця між оборотними виробничими фондами та фондами обігу?
4. Опишіть склад власних джерел формування оборотних коштів підприємства.
5. Назвіть залучені джерела фінансування оборотних коштів підприємства.
6. Якими показниками характеризується стан оборотних коштів підприємства?
7. Яким є порядок нормування оборотних коштів для формування виробничих запасів?
8. Якими показниками характеризується оборотність оборотних коштів підприємства?
9. За якими показниками можна оцінити ефективність використання оборотних коштів підприємства?
10. Опишіть методи розрахунку нормативу оборотних коштів.
11. Перелічіть джерела формування оборотних коштів.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - контроль за використанням оборотних активів;
 - використання банківських кредитів для формування оборотних коштів;
 - нормування обігових коштів для створення виробничих запасів у незавершеному виробництві і витрат майбутніх періодів, для створення запасів готової продукції;
 - розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом.

Індивідуальне завдання до Теми 5:

1. Шляхи оптимізації структури оборотних коштів підприємства.
2. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів
3. Роль кредиторської заборгованості у формуванні обігових засобів суб'єктів господарювання в сучасних умовах
4. Шляхи вдосконалення організації оборотних активів
5. Необхідність та шляхи прискорення оборотності обігових засобів торговельних підприємств.

Приклади тестових завдань до Теми 5:

1. До власних джерел формування оборотних коштів належать:
 - а) кредиторська заборгованість;
 - б) стійкі пасиви;
 - в) нерозподілений прибуток;
 - г) короткостроковий банківський кредит.
2. За джерелами формування оборотні кошти поділяються на:
 - а) активні та пасивні;
 - б) власні, позичені та залучені;
 - в) нормовані та ненормовані;
 - г) планові та непланові.
3. Оборотні активи поділяються на оборотні виробничі фонди та фонди обігу за такою ознакою:
 - а) за джерелами формування;
 - б) за методами планування;
 - в) за участю у кругообороті коштів;
 - г) за принципами організації та регулювання.
4. До показників, що характеризують стан оборотних коштів, відносяться:
 - а) коефіцієнт прибутковості оборотних коштів;
 - б) швидкість обороту;
 - в) коефіцієнт реальної вартості оборотних активів у майні підприємства;
 - г) коефіцієнт оборотності.
5. До фондів обігу не відносяться:
 - а) кошти в касі підприємства;
 - б) готова продукція на складі;
 - в) сировина;

г) кошти на рахунках у банках.

Типові задачі

Завдання 1. Підприємство має на балансі оборотні активи в таких сумах (тис. грошових одиниць):

Матеріальні оборотні активи – 75;

Дебіторська заборгованість – 82;

Грошові кошти і короткострокові фінансові вкладення – 10,4;

Короткострокові зобов'язання – 112.

Розрахувати показники ліквідності.

Завдання 2. Визначити коефіцієнт абсолютної ліквідності (на початок і кінець року), якщо грошові кошти підприємства в касі, на рахунках склали на початок року 250 тис. грошових одиниць, на кінець року – 190 тис. грошових одиниць, короткострокові цінні папери склали на початок року 63 тис. грошових одиниць, на кінець року – 77 тис. грошових одиниць, короткострокові кредити і позикові кошти на початок року 34 тис. грошових одиниць, на кінець року – 47 тис. грошових одиниць, кредиторська заборгованість – 110 тис. і 145 тис. грошових одиниць відповідно.

Завдання 3. У балансі підприємства відображені такі дані: виробничі запаси: на початок року – 35 тис. грн; на кінець – 46 тис.грн; готова продукція: 15 і 20 тис.грн відповідно; незавершене виробництво: 12 і 10 тис.грн; кошти на банківському рахунку: 29 і 30 тис.грн; короткострокові кредити банку: 47 і 58 тис.грн; кредиторська заборгованість: 72 і 87 тис.грн; заборгованість по виплаті заробітної плати: 75 і 105 тис.грн; заборгованість бюджету: 94 і 98 тис.грн; дебіторська заборгованість: 83 і 92 тис.грн; інші оборотні активи – 17 і 14 тис.грн. Визначити коефіцієнти ліквідності і охарактеризувати платоспроможність підприємства.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- вміння оцінювати ліквідність і охарактеризувати платоспроможність підприємства;
- вміння оцінювати ефективність використання оборотних коштів підприємства.

ТЕМА 6. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

План

- 6.1. Сутність основних засобів та їх відтворення
- 6.2. Знос і амортизація основних засобів
- 6.3. Показники стану та ефективності використання основних засобів

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: основні засоби, відтворення, просте відтворення, розширене відтворення, знос, амортизація, прямолінійний та кумулятивний методи нарахування амортизації, рентабельність, ліквідаційна вартість, балансова вартість.

Контрольні запитання

1. Розкрийте сутність необоротних активів підприємства та їхній склад.
2. Яка роль і призначення основних засобів у виробничому процесі підприємства?
3. Перелічіть головні класифікаційні ознаки основних засобів.
4. Що таке амортизація основних засобів? З якою метою її нараховують?
5. Що є об'єктом амортизації основних засобів?
6. Як визначити строк корисного використання необоротних активів?
7. Які методи застосовують для нарахування амортизації необоротних активів? Поясніть їхню суть.
8. Що таке переоцінка основних засобів та яка мета її проведення?

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - фінансування ремонту основних засобів;
 - оренда основних засобів та їх класифікація.

Індивідуальне завдання до Теми 6:

1. Облік основних засобів: вітчизняний та закордонний досвід.
2. Організація обліку та аудиту основних засобів.
3. Вдосконалення систем управління та обліку процесів відтворення основних засобів підприємства.

Приклади тестових завдань до Теми 6:

1. Необоротні активи (основні засоби) - це:
 - а) сукупність майнових цінностей підприємства, які обслуговують процес виробництва і повністю споживаються протягом одного виробничого циклу;
 - б) матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);
 - в) усі грошові фонди й та частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі;

г) немає вірної відповіді.

2. Матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) - це:

- а) коротстрокові пасиви;
- б) довгострокові пасиви;
- в) необоротні активи;
- г) оборотні активи.

3. Систематичний розподіл вартості необоротних активів протягом терміну їх експлуатації - це:

- а) амортизація;
- б) фізичний знос;
- в) моральний знос;
- г) ліквідність.

4. Процес старіння основних засобів в часі:

- а) амортизація;
- б) фізичний знос;
- в) моральний знос;
- г) ліквідність.

5. Процес старіння технологій:

- а) амортизація;
- б) фізичний знос;
- в) моральний знос;
- г) ліквідність.

Типові задачі

Завдання 1. Розрахувати амортизацію прямолінійним методом і методом зменшення залишкової вартості. Підприємство придбало виробниче обладнання вартістю 255 тис. грн, Ліквідаційна вартість становить 9 % його вартості, строк корисного використання 15 років.

Завдання 2. Розрахувати річні норму і суму амортизації об'єкта основних засобів в рамках бухгалтерського обліку, використовуючи метод зменшення залишкової вартості і метод прискореного зменшення залишкової вартості.

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 35 тис. грн.

Строк корисного використання – 7 років

Ліквідаційна вартість – 750 грн.

Завдання 3. Розрахувати суму амортизаційних відрахувань у звітному періоді, використовуючи виробничий метод нарахування амортизації, на основі таких даних:

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 37 тис. грошових одиниць.

Загальний обсяг продукції, який підприємство очікує виробити з використанням об'єкта основних засобів – 95 тис. одиниць.

У звітному періоді виготовлено – 7 тис. одиниць.

Ліквідаційна вартість об'єкта – 3,5 тис. грошових одиниць.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння сутності, складу та призначення основних засобів у виробничому процесі підприємства;
- вміння застосовувати методи нарахування амортизації необоротних активів.

ТЕМА 7. ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

План

- 7.1. Оцінка фінансового стану підприємства: необхідність і значення
- 7.2. Показники фінансового стану підприємства
- 7.3. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства
4. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: фінансовий аналіз, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, трендовий аналіз, порівняльний аналіз, факторний аналіз, рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість, платоспроможність.

Контрольні запитання

1. Опишіть інформаційне забезпечення аналізу й оцінки фінансового стану підприємства.
2. Перелічіть зовнішні і внутрішні чинники впливу на фінансовий стан підприємств в сучасних умовах.
3. Охарактеризуйте показники оцінки фінансової стійкості підприємств.
4. У чому сутність і яка методика проведення горизонтального та вертикального аналізу?
5. Які зовнішні фактори впливають на досягнення фінансової стійкості підприємства?

Завдання для самостійної роботи до Теми 7:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - економіко-правові аспекти фінансового оздоровлення підприємства;
 - методи рейтингової оцінки фінансового стану підприємства;
 - методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства.

Індивідуальне завдання до Теми 7:

1. Проблеми оцінки фінансового стану підприємства і напрямки їх вирішення.
2. Шляхи підвищення ділової активності підприємств у ринкових умовах.

Приклади тестів:

1. Фінансова стабільність – це:
 - а) ритмічне виконання обсягів діяльності;
 - б) прибутковість господарської діяльності;
 - в) платоспроможність і ліквідність боргових зобов'язань;
 - г) усі відповіді правильні.
2. Фінансова стабільність досягається завдяки:
 - а) вмілому управлінню фінансовими ресурсами;
 - б) достатності власного капіталу, раціональному його розміщенню та ефективному використанню;
 - в) залученню в оборот банківського кредиту;
 - г) усім чинникам, разом взятим.
3. Головними ознаками фінансової стабільності є:
 - а) наявність власного капіталу;
 - б) наявність основних фондів та інших необоротних активів;
 - в) відсутність заборгованості за кредити банку;
 - г) фінансова стійкість, рентабельність, платоспроможність, кредитоспроможність, ділова активність.
4. Фінансова стійкість характеризується:
 - а) наявністю власного капіталу;
 - б) ефективним використанням оборотних коштів;
 - в) коефіцієнтом маневрування і рентабельністю капіталу;
 - г) ефективним використанням необхідних активів.
5. Платоспроможність оцінюється:
 - б) ефективністю використання активів;
 - в) фондівіддачею основних фондів;
 - г) рентабельністю господарської діяльності;
 - д) ліквідністю поточних і довгострокових зобов'язань.

Типові задачі

Завдання 1. Річна сума балансового прибутку склала 11500 тис. грн, Середньорічна вартість основних виробничих фондів – 31000 тис. грн, а нормованих оборотних коштів у межах нормативу – 11200 тис. грн.

Визначити рентабельність виробничих фондів.

Завдання 2. На основі наведених даних необхідно визначити коефіцієнти ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт заборгованості. Використовуючи розраховані коефіцієнти необхідно зробити висновки щодо фінансового стану підприємства.

Баланс підприємства має такий спрощений вигляд: залишки грошових коштів у касі – 10 тис. грн; ринкові цінні папери – 15 тис. грн; кредиторська заборгованість – 70 тис. грн; короткострокові кредити банку – 30 тис. грн; дебіторська заборгованість – 65 тис. грн; виробничі запаси – 80 тис. грн; будівлі і споруди – 250 тис. грн; інші короткострокові зобов'язання – 20 тис. грн; нематеріальні активи – 20 тис. грн; резервний фонд – 120 тис. грн; додатковий

вкладений капітал – 130 тис. грн; інші основні засоби – 50 тис. грн; нерозподілений прибуток – 30 тис. грн; статутний капітал – 270 тис. грн; залишки грошових коштів на поточному рахунку підприємства – 15 тис. грн; інший додатковий капітал – 25 тис. грн; інші оборотні активи – 40 тис. грн; готова продукція на складі – 105 тис. грн; незавершене виробництво – 70 тис. грн; довгострокові кредити банку – 50 тис. грн.

Завдання 3. Зробіть порівняльну оцінку рентабельності господарських активів (основних фондів, інших необоротних активів, оборотних засобів і активів усього) на основі таких даних:

	Звітний рік	Минулий рік
1. Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн	2 357	2 017
2. Середньорічна вартість інших необоротних активів, тис.грн	92	93
3. Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн	312	298
4. Середньорічна вартість активів – усього	?	?
5. Прибуток за рік, тис.грн	48	84
6. Збитки за рік	–	–

Вкажіть:

1) визначити як впливають прибуток і рентабельність на фінансову стійкість підприємства;

2) визначити чистий прибуток підприємства.

Завдання 4. Здійсніть аналіз і дайте оцінку кредиторської заборгованості підприємства на основі даних фінансової звітності підприємства.

Опишіть:

1) до якого капіталу відносять кредиторську заборгованість;

2) яка кредиторська заборгованість є сталою;

3) як впливає кредиторська заборгованість на фінансовий стан підприємства.

Завдання 5. Розрахуйте коефіцієнти абсолютної, поточної і загальної ліквідності боргових зобов'язань підприємства на основі даних балансу.

Опишіть:

1) як впливає зміна показників ліквідності на фінансовий стан підприємства;

2) які активи підприємства є абсолютно ліквідними.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння процесу оцінки фінансового стану підприємства;
- вміння оцінювати фінансовий стан підприємства, оцінювати ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

ТЕМА 11. ТЕОРІЯ ВАРТОСТІ ГРОШЕЙ У ЧАСІ. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ**План**

- 11.1. Теорія вартості грошей у часі: сутність та сфери застосування.
- 11.2. Відсоткові ставки.
- 11.3. Оцінка довгострокових капіталовкладень.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: дохідність, дисконтування, компаундування, відсоткова ставка, ризик, складний відсоток, простий відсоток, чиста поточна вартість, індекс рентабельності проєкта, внутрішня норма прибутку, період окупності проєкту, інвестиційний проєкт, анuitет, грошовий потік.

Контрольні питання

- 1. Яка сфера застосування теорії вартості грошей у часі?
- 2. Яка різниця між простими та складними відсотками?
- 3. Який механізм оцінки довгострокових цінних паперів?
- 4. Які показники використовуються для оцінки інвестиційних проєктів?
- 5. Який порядок формування відсоткової ставки? Охарактеризуйте її елементи.

Завдання для самостійної роботи до Теми 11:

- 1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
- 2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
- 3. Питання для самостійного опрацювання:
 - поточна вартість одиничного аннуїтету;
 - майбутня вартість аннуїтету.

Індивідуальне завдання до Теми 11:

- 1. Переваги та недоліки теорії вартості грошей у часі.
- 2. Методи аналізу й оцінювання ризику інвестиційних проєктів

Типові задачі

Завдання 1. Перед менеджером постала проблема вибору одного з двох альтернативних інвестиційних проєктів. Перший проєкт передбачає початкові інвестиції в обсязі 120 тис. грн, другий – 165 тис. грн.

Від реалізації першого проєкту очікується отримання таких грошових потоків: 1-й рік – 35 тис. грн, 2-й рік – 60 тис. грн, 3-й рік – 50 тис. грн, 4-й рік – 75 тис. грн. Від реалізації другого проєкту очікується надходження постійних річних грошових потоків в розмірі 50 тис. грн протягом 6 років.

Для дисконтування сум грошових потоків від реалізації проєктів ставки дисконту становлять відповідно: для першого проєкту – 10 %, для другого – 12 %.

На підставі обчислення показника чистої теперішньої вартості проекту дайте рекомендації менеджеру щодо вибору проекту.

Завдання 2. Первісна сума вкладення 200 тис. грн. Визначити нарощену суму через п'ять років при використанні складної ставки процентів у розмірі 28 % річних. Вирішити приклад для випадків, коли проценти нараховуються за півріччя, поквартально.

Завдання 3. Перед менеджером постала проблема вибору одного з двох альтернативних інвестиційних проектів. Перший проект передбачає початкові інвестиції в обсязі 200 тис. грн., другий – 285 тис. грн. Від реалізації першого проекту очікується надходження постійних річних грошових потоків в розмірі 85 тис. грн. протягом 5 років. Від реалізації другого проекту очікується отримання таких грошових потоків: 1-й рік – 70 тис. грн., 2-й рік – 85 тис. грн., 3-й рік – 100 тис. грн., 4-й рік – 60 тис. грн. Для дисконтування сум грошових потоків від реалізації проектів ставки дисконту становлять відповідно: для першого проекту – 12 %, для другого – 10 %.

На підставі обчислення таких показників, як показник чистої теперішньої вартості проекту, індексу прибутковості та терміну окупності, дайте рекомендації менеджеру щодо вибору проекту.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- вміння оцінювати інвестиційні проєкти;
- розуміння критеріїв ефективності інвестиційних проєктів.

ТЕМА 12. ОСНОВИ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

План

- 12.1 Управління прибутком підприємства.
- 12.2 Характеристика етапів життєвого циклу товару.
- 12.3 Планування виробничої та фінансової діяльності підприємства.
- 12.4 Організація виробничих процесів і праці.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: прибуток, виробнича потужність, стандарт, стандартизація, технологія, якість продукції, рентабельність виробництва, рентабельність продукції, портфель замовлень, товарна біржа, конкурентоспроможність підприємства, стратегія.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте механізм управління прибутком підприємства.
2. Охарактеризуйте процес формування і використання прибутку підприємства.
3. Як здійснюється планування виробничої діяльності підприємства?
4. Як здійснюється управління операційним прибутком підприємства?
5. Охарактеризуйте основні аспекти організації виробничих процесів і праці.

Завдання для самостійної роботи до Теми 12:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - нові форми організації праці;
 - механізм підвищення прибутковості підприємства;
 - характеристика етапів життєвого циклу товару;
 - основні етапи розроблення нових продуктів;
 - торговельна марка, її складові.

Індивідуальне завдання до Теми 12:

1. Шляхи вдосконалення механізму управління прибутком на підприємстві.
2. Оцінка ефективності організації виробничих процесів підприємства.
3. Проблеми організації виробничої програми підприємства

Приклади тестових завдань до Теми 12:

1. Виробнича потужність підприємства – це:
 - а) річний випуск продукції заздалегідь визначеної номенклатури, асортименту та якості за умов повного використання устаткування та виробничих площ;
 - б) середньорічна вартість основних фондів виробничого призначення;
 - в) максимально можливий випуск продукції за рік в натуральних показниках за заданого асортименту й якості та раціонального використання землі, техніки, обладнання, виробничої площі;
 - г) продуктивність наявного устаткування, техніки, обладнання та раціонального використання землі.
2. Виробничі фонди підприємства поділяються на основні та оборотні залежно від:
 - а) тривалості кругообігу;
 - б) способу перенесення своєї вартості в процесі виробництва;
 - в) умов оновлення;
 - г) усі відповіді правильні.
3. Виробничі основні фонди зношуються:
 - а) фізично;
 - б) фізично і морально;
 - в) матеріально і морально;
 - г) морально.
4. Під матеріально-технічною базою сільського господарства розуміють:
 - а). сукупність всіх матеріально-технічних засобів, що забезпечують виробничу діяльність;
 - б). засоби виробництва і трудові ресурси;
 - в). частка високоефективних систем машин;
 - г). частка машин на основі електрифікації.
5. Яке з положень є визначенням товарного виробництва?
 - а) це процес перетворення людиною природних благ в економічні;

б) це організація суспільного господарства, за якої господарюючі суб'єкти виробляють продукти і послуги для обміну, продажу;

в) це організація суспільного господарства, за якої господарюючі суб'єкти виробляють необхідні продукти і послуги;

г) це процес створення людиною вартості та споживчої вартості.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння механізму планування виробничої та фінансової діяльності підприємства;
- вміння управляти прибутком підприємства.

ТЕМА 13. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

План

13.1. Сутність податків та їх функції.

13.2. Загальнодержавні податки.

13.3. Місцеві податки і збори.

13.4. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:
податок, система оподаткування, загальнодержавні податки, місцеві податки, прямі та непрямі податки, загальні та спеціальні (цільові) податки, елементи оподаткування, суб'єкт та об'єкт податку, джерело податку, одиниця оподаткування, податкова ставка, єдиний внесок, мінімальний страховий внесок.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте систему оподаткування України.
2. Які в Україні існують загальнодержавні податки?
3. Які в Україні існують місцеві податки?
4. Які функції виконують податки?
5. Охарактеризуйте порядок сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Завдання для самостійної роботи до Теми 13:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - механізм оподаткування доданої вартості в Україні;
 - механізм непрямого оподаткування;
 - розрахунок амортизаційних відрахувань для обчислення оподаткованого прибутку;

Індивідуальне завдання до Теми 13:

1. Шляхи підвищення ефективності системи оподаткування України.
2. Вплив системи оподаткування на фінансово-економічний стан підприємств України.
3. Оподаткування експортно-імпортних операцій в зовнішньо-економічній діяльності.

Приклади тестових завдань до Теми 13:

1. Державне регулювання підприємницької діяльності здійснюється через:
 - а) податкову, цінову, кредитну та інші політики;
 - б) соціальні державні програми;
 - в) договори на виконання робіт для державного замовлення;
 - г) адміністративні методи управління виробництвом.
2. В залежності від органу, що здійснює стягнення та розподіл податків, податки поділяються на:
 - а) прямі і непрямі;
 - б) місцеві та державні;
 - в) податки з фізичних, юридичних осіб, податки загальні для фізичних і юридичних осіб;
 - г) загальні та спеціальні.
3. ПДВ та акцизний збір - це:
 - а) місцеві податки;
 - б) непрямі податки;
 - в) прямі податки;
 - г) немає правильної відповіді.}
4. Дохід, з якого суб'єкт сплачує податок - це:
 - а) суб'єкт податку;
 - б) податкова пільга;
 - в) одиниця оподаткування;
 - г) джерело податку.
5. Податок на майно та єдиний податок - це:
 - а) місцеві податки;
 - б) непрямі податки;
 - в) прямі податки;
 - г) немає правильної відповіді.}

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння механізму стягнення податків;
- знання головних аспектів податкової системи України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 4:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).

4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.

5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 7:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).

4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.

5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 11:

1. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с

2. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с.

3. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

5. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 488 с.

Рекомендована література до Теми 12:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. Ковальської Л.Л. та Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

5. Економіка підприємства. Збірник тестів і задач : навч. посіб. / Харченко Т., Щегда А., Сагайдак Ю., Пашнюк Л. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 240 с.

Рекомендована література до Теми 13:

1. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17> (дата звернення: 21.08.2020)
2. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
4. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
5. Податкова система : навч. посіб. / Волохова І. С. та ін. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.